

MERK FRYSLAN 2023

DUURZAAMHEIDSPLAN

MERK Fryslân

Meest duurzame, circulaire en gastvrije bestemming van Europa.

Gewoon doen en een beetje eigenzinnig. De typische mentaliteit van Friezen past bij dit duurzaamheidsplan. Het bruist in Friesland van de initiatieven om samen te werken aan een mooiere wereld. Een positieve ontwikkeling. Alleen we zijn er nog niet. Klimaatverandering, teveel uitstoot, te weinig biodiversiteit, ongelijkheid en armoede zijn grote opgaves waar we met z'n allen voor staan.

Merk Fryslân tekende in 2022 de Glasgow Declaration, om ook vanuit toerisme actie te ondernemen en een bijdrage te leveren om de klimaatdoelstellingen van 2030 te halen.

Dit plan biedt een concrete bijdrage aan de ambities voor ons gebied; **om meest duurzame, circulaire en gastvrije bestemming van Europa te worden.**

Alleen door samen te werken kom je verder. Een partnership met Vereniging Circulair Friesland en een nauwe samenwerking met partijen als provincie Fryslân en Friese gemeentes, de TAF, Friese Milieu Federatie, SDG Netwurk Fryslân brengt het verduurzamen van de sector toerisme en recreatie verder.

✉ CONTACTGEGEVENS: Karina Pool - Adviseur Duurzaamheid Merk Fryslân
karina@merkfryslan.nl, 06 294 98 644

INTRO

"We kunnen niet
langer kiezen wat
we willen doen. We
moeten alles doen
wat we kunnen"

GRETA THUNBERG
IN HET KLIMAATBOEK

INHOUD

INTRO	01
DOELSTELLINGEN	05
SDG'S ALS KOMPAS	08
MATERIALEN HOOGWAARDIG (HER)GEBRUIKEN	09
ENERGIE KOMT VAN HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN	11
WATER DUURZAAM WINNEN EN GEBRUIKEN	13
BIODIVERSITEIT VERSTERKEN	15
MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR VERSTERKEN	17
GEZONDHEID EN WELZIJN VERSTERKEN	19
GELD IS EEN MIDDEL OM SOCIALE EN ECOLOGISCHE WAARDE TE CREËREN	21
UITVOERING DUURZAAMHEIDSPAN	23
DUURZAME MOMENTEN IN 2023	24

DOELSTELLINGEN

BINNEN DE ORGANISATIE

Binnen het team van Merk Fryslân is er steeds meer bewustzijn voor een betere wereld; bij de collega's, op kantoor en hoe wij werken. In 2023 behaalt de organisatie het SDG certificaat en daarmee wordt het zichtbaar op welke onderdelen wij actief zijn.

VOOR BEDRIJVEN EN DE SECTOR

In 2025 heeft provincie Friesland het certificaat Green Destinations ontvangen en staat daarmee in de top 10 van Europa.

In samenwerking met overheden en bedrijfsleven stimuleren en faciliteren van ontwikkeling kwalitatief aanbod dat bijdraagt aan een duurzame, circulaire bestemming.

- Ambassadeursprogramma Waddenzee Werelderfgoed
- Co-creatie betekenisvolle uitjes en arrangementen
- Checklist duurzame evenementen
- Verkenning Good Travel Program

VOOR BEZOEKERS

In 2025 weet 80% van de gasten in Friesland wat ze kunnen doen om de natuur te respecteren en hoe ze in het dagelijkse leven, en tijdens vakanties, een bijdrage kunnen leveren aan een duurzamere wereld.

- Meer bewustzijn creëren bij bezoekers hoe tijdens een vakantie een lage footprint te realiseren
 - In alle campagnes aandacht voor duurzaam reizen
- Realiseren van goede en aantrekkelijke vindbaarheid en zichtbaarheid van duurzame, circulaire toerisme en recreatie in Friesland en voor de Wadden
 - Circulaire iconen
 - Circulaire routes
- Bezoekers inspireren en stimuleren om te kiezen voor duurzaam aanbod in overnachtingen, restaurants en activiteiten en vervoer.

‘Als we zo doorgaan,
stevenen we af op
een onleefbare
planeet. Maar hoe
erg het wordt, dat
bepalen we zelf.’

JELMER MOMMERS
IN HOE GAAN WE DIT UITLEGGEN

SDG'S ALS KOMPAS VOOR EEN CIRCULAIRE ECONOMIE

De Sustainable Development Goals zijn een kompas om aan te duiden op welke onderdelen er een bijdrage geleverd wordt. De Sustainable Development zijn 17 duurzame ontwikkelingsdoelen opgesteld door de Verenigde Naties om van de wereld een betere plek te maken in 2030.

De Sustainable Development Goals zijn door Vereniging Circulair Friesland verwerkt naar zeven kenmerken van een circulaire economie. Zie het model hiernaast.

Per kenmerk wordt op de komende pagina's aangegeven wat Merk Fryslân hierin doet.

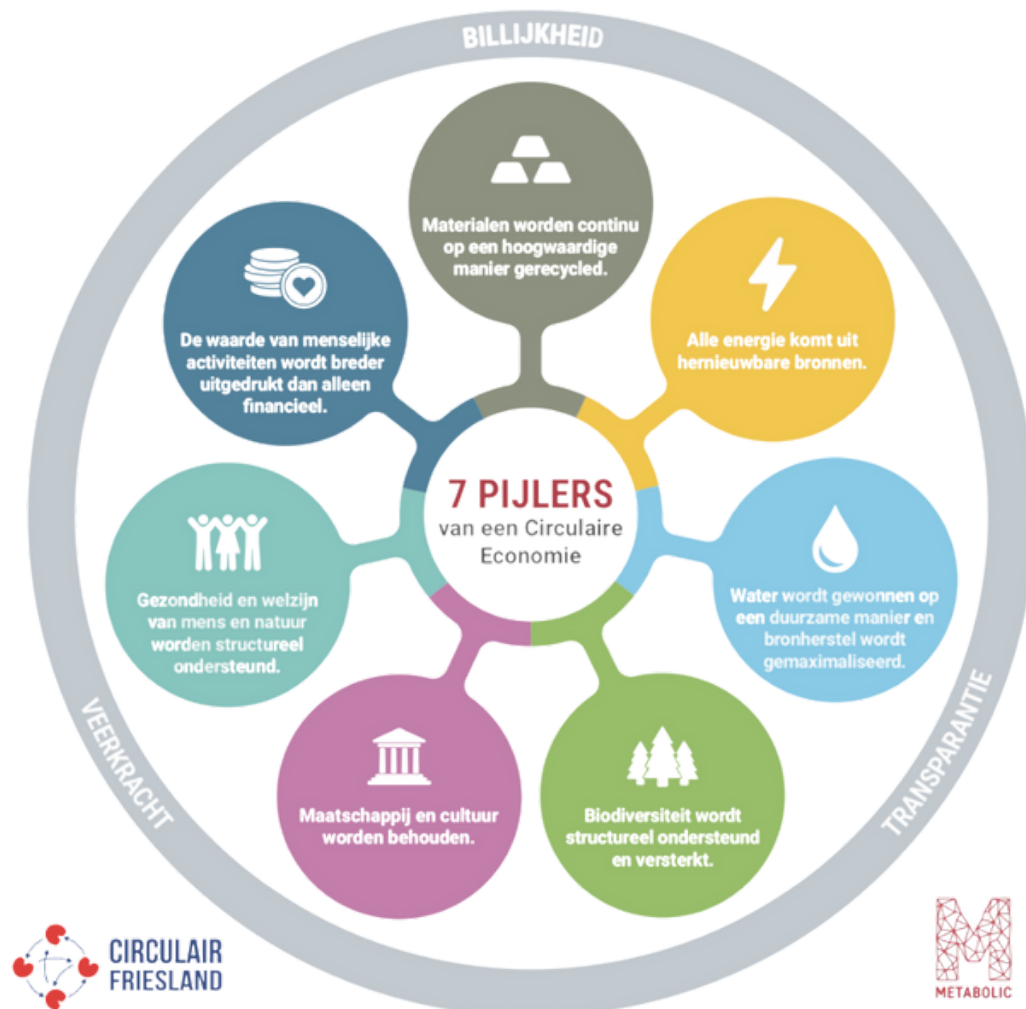
Binnen de organisatie

Voor bedrijven en sector

Bezoekers

HERGEBRUIK

MATERIALEN HOOGWAARDIG HERGEBRUIKEN

SDG'S 3, 6, 9, 12 & 13

We maken gebruik van materialen die geen negatieve impact hebben op de natuur. De gebruikte materialen zijn zoveel mogelijk biologisch afbreekbaar, gaan lang mee en ze kunnen in de toekomst worden hergebruikt. De natuur heeft voldoende tijd om onttrokken grondstoffen weer aan te vullen.

- Bij vervanging van laptops en telefoons kijken naar duurzamere opties zoals refurbished producten of kiezen voor een merk als Fairphone
- Leveranciers zoals schoonmaak, drukwerk, automatisering, boodschappen onder de loep nemen en hierin kiezen voor leveranciers die een bijdrage leveren aan een duurzame wereld bijvoorbeeld Fair Trade – we zetten een groene leverancierslijst op
- De afvalstroom onder de loep nemen en kijken waar reduceren van afval mogelijk is
- Geen uitgifte van goodybags met onnodig merchandise materiaal, bij het ontwikkelen van merchandise wordt gekozen voor toegevoegde waarde

- Bedrijven inspireren om te kiezen voor duurzame leveranciers die werken met circulaire materialen
- Samenwerken met initiatieven zoals Wad van Waarde die streven naar een plasticvrije bestemming

- Bezoekers inspireren te kiezen voor biobased producten

ENERGIE

ENERGIE KOMT VAN HERNIEUWBARE ENERGIEBRONNEN

SDG 7

Wij streven ernaar om alleen gebruik te maken van duurzame energiebronnen zoals zon, wind en water en zetten deze zo efficiënt in, zodat er geen energie verloren gaat.

- Kiezen voor een groene energieleverancier
- Intern: stimulering om met de fiets naar het werk te komen en te kiezen voor het openbaar vervoer – introduceren fietsplan

- Samenwerken met Arriva om arrangementen te ontwikkelen voor duurzaam reizen

- Bezoekers inspireren om te kiezen voor fossielvrije vervoersmiddelen, dit geldt ook voor de zakelijke markt
- Bezoekers inspireren en stimuleren om te kiezen voor het duurzame aanbod, tot stand gekomen via de groene checklist. De groene checklist is al onderdeel van Visit Wadden en in 2023 wordt dit ook onderdeel van Visit Friesland en Meet in Friesland.
- Idee onderzoeken: Swap = wad fietsen en fiets 'ns wad bussen

WATER

WATER DUURZAAM WINNEN EN GEBRUIKEN

SDG'S 6 & 14

We streven ernaar om zo slim mogelijk om te gaan met water. Enerzijds door op zelf water te besparen en anderzijds door bezoekers te stimuleren om water te besparen. We leggen waterbesparende systemen aan, we benutten waar mogelijk regenwater en hergebruiken afvalwater.

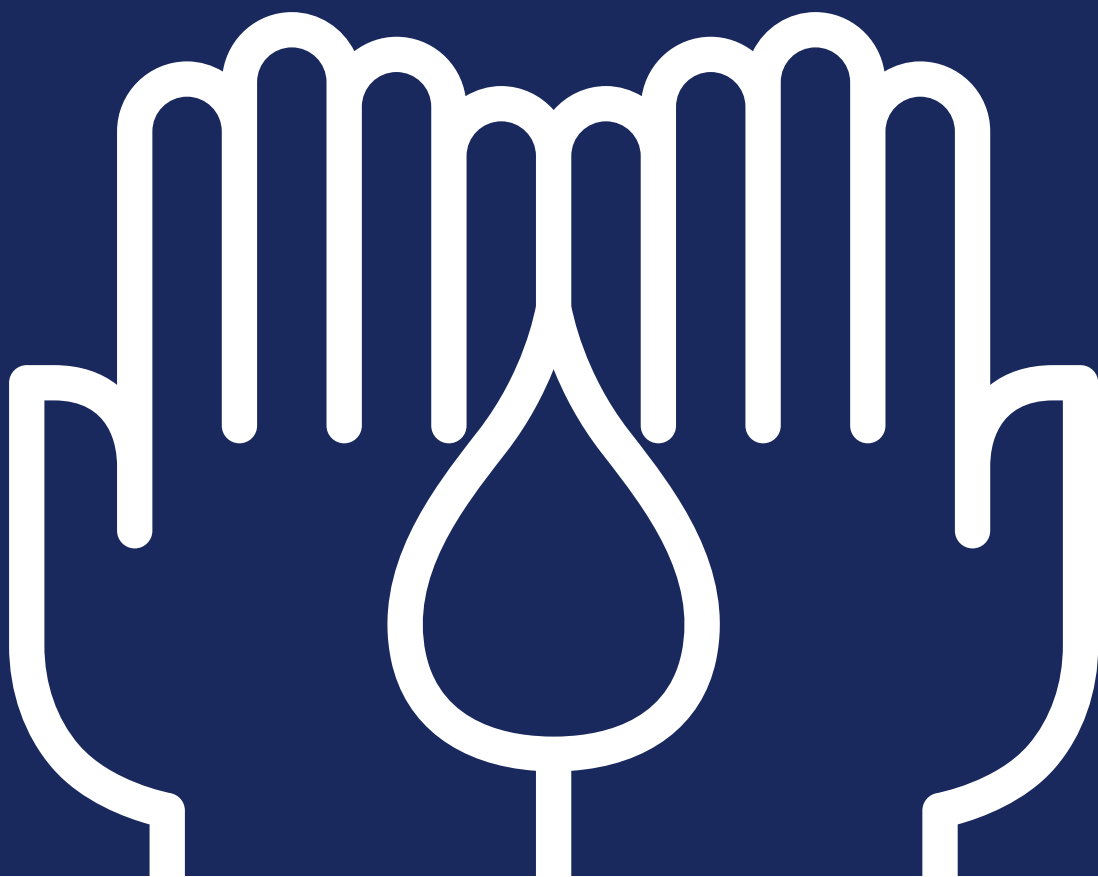
- Planten water geven met regenwater opgevangen in de regenton
- Waterbesparende knop toe voegen in de toilet

- Bedrijven stimuleren om waterbesparende oplossingen te gebruiken
- Bijdrage leveren als publiciteitspartner voor het evenement Skjin Wetter

- Bezoekers inspireren water te besparen tijdens de vakantie

BIODIVERSITÄT

BIODIVERSITEIT VERSTERKEN

SDG'S 14 & 15

We werken ernaar toe om het terrein zo in te richten, zodat een brede diversiteit van planten en dieren zich bij ons thuis voelt. Onkruid mag, er zijn bosjes op verschillende hoogten en chemische middelen vermijden we. We beogen de band tussen bezoekers en de natuur te versterken.

- Tuinkantoor met certificering NL Greenlabel, gebruiken als buitenwerkplek voor collega's en tegelijk inspiratie richting partners

- Bijdrage leveren als publiciteitspartner bij het Biodiversiteitsfestival
- Samenwerken met het programma Donkerte van de Wadden
- NL Greenlabel benoemen richting de branche als inspiratiebron voor het versterken van biodiversiteit

MAATSCHAPPIJ
& CULTUUR

MAATSCHAPPIJ & CULTUUR VERSTERKEN

SDG'S 4, 5, 10, 11, 16 & 17

We hebben oog voor culturele diversiteit en zorgen actief voor gelijke kansen. Ieders talent telt, we luisteren en vertellen onze mening met respect voor elkaar. We hebben oog voor de mens, identiteit en geschiedenis. We dragen bij aan het behoud van cultureel erfgoed en maken gebruik van lokale producten.

- Binnen de samenstelling is diversiteit van groot belang en er is ruimte voor iedereen ongeacht van herkomst, cultuur, religie of seksuele oriëntatie. Komend jaar wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om een arbeidsplek aan te bieden voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Voor de dagelijkse lunch op kantoor wordt het aanbod uitgebreid met vega en vegan opties en zoveel mogelijk voor lokale producten. Bij vergaderingen op een externe locatie wordt gekozen voor een ruim vega en vegan en lokaal aanbod, niet alleen op verzoek maar als standaard

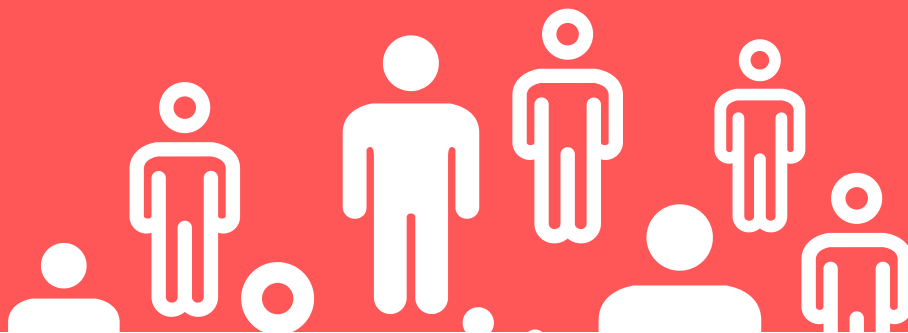
- Bij het opzetten van campagnes wordt rekening gehouden met diversiteit, zo wordt gekozen voor meer diversiteit bij modellen voor foto- en videomateriaal aan de hand van een checklist

- Samenwerken met het project Waddengastronomie waarin lokale producten en de culinaire traditie van het waddengebied voorop staat
- Bij het aanbod van routes worden duurzame en circulaire inspiratie- en belevingspunten toegevoegd
- Koken met Waddenproducten is een serie met focus op lokale producten, inclusief duurzame boeren en boerderijwinkels

- Komend jaar wordt het concept #waardevolwachten verder uitgewerkt
- Toegankelijker maken van routes en locaties door het uitbreiden van de pagina's over toegankelijkheid bij Visit Friesland en Visit Wadden

GEZONDHEID
& WELZIJN

GEZONDHEID & WELZIJN VERSTERKEN

SDG'S 1,2,3 & 6

We zorgen optimaal voor een gezonde en veilige plek voor onze werknemers, onze omgeving en onze gasten. We dragen zorg voor basisbehoeften als voldoende bestaanszekerheid, bescherming, genegenheid, begrip, ontspanning en de mogelijkheid om te spelen en creativiteit te uiten.

- Er is ruimte voor werknemers om zich te ontwikkelen en zich fit te voelen, er zijn opleidingskansen en er is een vergoeding voor sportabonnementen
- Het actief stimuleren van buitenwerken zowel intern als extern

- Samenwerking met programma Donkerte van de Wadden in het kader van versterken van bewustwording van het belang van duisternis voor mens en dier

SOCIALE &
ECOLOGISCHE
WAARDE

GELD IS EEN MIDDEL OM SOCIALE EN ECOLOGISCHE WAARDE TE CREËREN

SDG'S 8,9 & 12

We zoeken naar manieren om positief impact te maken op mens, maatschappij en milieu, hier en nu en op het leven elders of later op deze planeet. We dragen bij door te investeren in schone lucht, minder CO2, meer biodiversiteit of door bijvoorbeeld goede gezonde werkplekken te bieden.

- Vraagstukken rondom duurzaamheid aan de orde stellen: wat is duurzaamheid en hoe kan onze rol hierin nog sterker worden (ook extern).

- Stimulering om alle persreizen duurzaam in te steken: journalisten en influencers aanmoedigen om te reizen met openbaar vervoer en om het gebied te verkennen per fiets (bike packen)
- Samenwerken met touroperators die in hun beleid bewust kiezen voor een duurzame en circulaire insteek
- Het ontwikkelen van een Friese vakantie footprint in samenwerking met regionale partners als Vereniging Circulair Friesland en Friese Milieu Federatie
- Jaarlijkse deelname aan SDG Action Days en Week van de circulaire economie

- Het ontwikkelen van bewuste uitjes met partners als Waddenvereniging en provincie met verschillende ondernemers die al actief zijn bij 'goed doen' activiteiten
- Opzetten van een eigen Green Week met 'goed doen' activiteiten

UITVOERING DUURZAAMHEIDS PLAN

We zoeken naar manieren om duurzame impact te maken op mens, maatschappij en milieu, hier en nu en op het leven elders of later op deze planeet. We dragen bij door te investeren in schone lucht, minder CO2, meer biodiversiteit of door bijvoorbeeld goede gezonde werkplekken te bieden.

Binnen Merk Fryslân is een duurzaamheidsambassadeur die twee dagen in de week actief is om te zorgen op regie en uitvoering van dit duurzaamheidsplan.

Voor een brede borging binnen Merk Fryslân zijn er vijftal collega's die het gedachtegoed volledig omarmen en ook zorgen voor borging van de duurzame ambitie binnen hun team. Dit zijn ook ambassadeurs die gedurende het jaar hier een actieve rol in hebben en zorgen voor borging binnen hun eigen team. Voor de start van het nieuwe jaar worden deze collega's gekozen.

GROENE DENKTANK

Twee keer per jaar organiseert Merk Fryslân een inspirerende sessie voor belangrijke stakeholders in het veld die tegelijk worden gevraagd om mee te denken over de duurzaamheidsplannen. Dit is een groep van 15-20 personen die actief en innovatief in de sector zijn en hierdoor een bijdrage kunnen leveren aan de plannen van Merk Fryslân. En daarmee ook voor de sector.

DUURZAME MOMENTEN IN 2023

6 t/m 11 februari	Week van de Circulaire Economie
18 april	Circulair festival Friesland
13 mei	Biodiversiteitsfestival
24 juni	Dag van het Wad
25 september	SDG Action Day
10 oktober	Dag van de duurzaamheid
Najaar	Skjin Wetter Nationale Klimaat Week

DOE JE OOK MEE?

Sluit aan, deel je ideeën en zoek de samenwerking met ons op. Samen staan we sterker!

✉ Karina Pool
Adviseur Duurzaamheid Merk Fryslân
karina@merkfryslan.nl
06 294 98 644

